

dlužník za způsob i za nebezpečí dopravy a jest povinen věřiteli, není-li jinaké úmluvy, peníze doručiti až do místa jeho bydliště. Tak tomu bylo v tomto případě, neboť zvláštní nějaké úmluvy ohledně způsobu placení žalovaná strana ani netvrdí. Vzhledem k tomuto zákonnému ustanovení stihá tudíž žalovanou banku ručení za scházejících 5000 Kč a jest zcela nerozhodno, zdali při odeslání peněz do obálky vloženo bylo celých 35.000 Kč, čili nic.

N e j v y š š í s o u d nevyňověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po stránce právní správně, vyvodiv z čl. 325 obch. zák. závazek žalované ku placení zažalovaného obnosu, neboť dle povahy obchodu, o který zde jde, byla žalovaná povinna, doručiti peníze žalobkyni až do místa jejího bydliště. Poněvadž žalobkyně v místě svého bydliště v peněžním dopisu, ve kterém jí prý žalovanou 35.000 Kč bylo zasláno, nalezla pouze 30.000 Kč, jde nebezpečí ztráty 5000 Kč na vrub žalované. Na tom nemůže změnit nic, že dle poštovních předpisů doprava peněžního dopisu děje se na nebezpečí příjemce, neboť žalovaná volbou tohoto způsobu dopravy bez souhlasu žalobkyně zbaviti se nemohla své z povahy obchodu vyplývající povinnosti, by doručila peníze žalobkyni až do místa jejího bydliště. Žalobkyně nepředepsala žalované způsob dopravy a proto musí žalovaná sama nésti nebezpečí s použitím zvláštního způsobu dopravy peněz peněžním dopisem, aťsi již poštovní předpisy ustanovují cokoli.

Čís. 2559.

Ustanovení Šu 1415 obč. zák. platí i při obchodech. Zasláno-li zboží (tekutiny) více, než objednáno, nedošlo-li však kupitele, ježto tekutina následkem vadného obalu částečně za dopravy vytekla, ani tolik, kolik bylo objednáno, není oprávněn ani z onoho ani z tohoto důvodu odepřítí převzetí a zaplacení.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1923, Rv II 454/22.)

Žalovaná firma objednala u žalující firmy 100 litrů slivovice. Žalující zaslala žalované 140 litrů slivovice v sudě, z něhož cestou 68 litrů slivovice vyteklo. Žalobě o zaplacení kupní ceny za 140 litrů slivovice vyhověl p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e potud, že přiznal žalobkyni kupní cenu za 72 litry slivovice. D ů v o d y: V tomto případě jde pouze o to, zda žalovaná byla a je povinna to množství slivovice, které jí skutečně došlo, odebrati a žalující firmě zaplatiti. Žalovaná sama přiznává, že si u žalobkyně skutečně objednala slivovice 100 litrů za cenu 100 Kč pro L%, což činí v tomto případě 50 Kč za jeden litr obyčejný. Dle toho jest žalovaná povinna odebrati za uvedenou cenu 100 litrů slivovice a těchto 100 litrů jest maximální množství, které ve smyslu úmluvy se žalující firmou jest povinna odebrati a zaplatiti. Či-

nila-li však zásilka nikoliv 100 litrů, nýbrž 140 litrů, nebyla ovšem žalovaná povinna, odebrati to množství slivovice, které bylo nad skutečně objednaných 100 litrů, poněvadž to neodpovídalo smlouvě. Činila-li však zásilka méně než 100 litrů, které žalovaná skutečně objednala, byla tato dodávka menšího počtu slivovice v mezích smlouvy, kterou se žalující firmou ujednala, a jest proto žalovaná povinna toto menší množství přijati a je i zaplatiti. Ohledně 100 litrů přísluší žalované právo čl. 355 obch. zák. Poněvadž celá zásilka žalobkyní žalované zasláná, činila 140 litrů slivovice v ceně 7000 Kč, tedy jeden obyčejný litr za 50 Kč a žalovaná v žalobní odpovědi sama udává a soupisem skutkové podstaty překladiště provozního úřadu přijímací stanice jest zjištěno, že slivovice za dopravy ubylo 68 kg, zůstalo v sudě slivovice 72 litru, což činí při 50 Kč za jeden litr 3600 Kč. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D u v o d y. Právem vytýká odvolání napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení věci. Názor prvního soudce, že žalovaná je povinna menší množství zboží přijati a zaplatiti, protože dodávka 67·03 litru byla vždy ještě v mezích objednávky 100 litru, přiči se jasnému ustanovení Šu 1415 obč. zák., že věřitel není povinen přijímati plnění částečné. Platnost tohoto ustanovení není ani pro oblast obchodního práva vyloučena čl. 359 obch. zák., jehož poslední věta věřitele, přihavšího částečné plnění, jen zmocňuje, by co do zbytku dodávky uplatňoval práva, jemu podle čl. 354, 355 a 357 obch. zák. přináležející, ale nestanoví povinnosti, přijati částečné plnění.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání brojí proti rozsudku odvolacího soudu jedině z dovolacího důvodu Šu 503 čís. 4 c. ř. s., a navrhuje jeho změnu ve smyslu rozsudku soudu první stolice. Odpůrkyně dovolatelky zastává stanovisko, že byla k odmítnutí došlé dodávky slivovice již proto oprávněna, že jí bylo zasláno místo objednaných a zakoupených 100 litrů 140 litrů, tedy zboží v tom množství, oč bylo více zasláno, neobjednané, které nebyla povinna přijati, což jí dále opravňovalo k odmítnutí celé zásilky, ježto sud s lihovinou pokládati jest za plnění nedílné. Tím, že příhodou v dopravě ze sudu vytekla část lihoviny a došlo ve skutečnosti jen 67·3 litru, nepřestala prý dodávka býti dodávkou zboží z části neobjednaného. S námitkou touto, spočívající na plytkých důvodech právnických, postrádající však vnitřní právní oprávněnosti, netřeba se šíře zabývati, neboť je zřejmo, že v tomto případě nejde o otázku, zda žalovaná byla k odmítnutí dodávky oprávněna proto, že bylo plněno více, než plniti bylo, nýbrž jedině o to, zda směla dle práva odmítnouti dodávku proto, že došlo méně než smluvně plniti bylo. Soud odvolací přidal se k hledisku žalované, že nebyla povinna k přijetí této dodávky, ježto dle Šu 1415 obč. zák. věřitel není povinen přijati placení (plnění) částečné. Lze souhlasiti se soudem odvolacím, že předpis Šu 1415 obč. zák. platí pro veškeré dlužné závazky k placení (plnění), tedy i pro případy, kdy prodávatel má z kupní smlouvy druhé straně (kupiteli) plniti a že platnost tohoto předpisu není pro oblast práva

obchodního dotčena čl. 359 obch. zák. Přes to však nelze upříti oprávnění hledisku, které dovolatelka v dovolání zastává, že tohoto přeupisu, který zajisté zcela nepochybně platí v případech, kde dlužník vědomě a s úmyslem nabízí jen částečné plnění, nelze použítí na případ projednávaný, v němž dovolatelka plnila zúplna, ba i více než dle smlouvy povinna byla a jediné náhodou došlo k plnění smluvně neúplnému. Předpis Šu 1415 obč. zák. má zřejmě na mysli, že při placení (plnění) částečným přicházejí v úvahu okolnosti, kterých přijímající (věřitel) uznati nemůže, neboť, neplatí-li dlužník zúplna, činí tak buď proto, že soudí, že více platiti není povinen anebo že pro placení zbytku dožaduje se delší platební lhůty. V přijetí částečného placení bylo by dle okolností lze spatřovati konkludentní souhlas přijímajícího k těmto neoprávněným výhradám plátce a z té příčiny nabývá moment úmyslnosti při placení částečném svého významu. Jinak je tomu v tomto případě, v němž úmyslnost částečného placení jest zřejmě vyloučena, v němž došlo k částečnému placení jediné z příhody, kterou arcif žalující strana zavímala dodáním sudu vadného a k dopravě nezpůsobilého, kterou však nepředvíдалa. Tento moment a spravedlivé ohledy obchodní věrnosti nepřipouštějí dle názoru nejvyššího soudu, by na tento případ použito býti mohlo předpisu Šu 1415 obč. zák., jak to činí soud odvolací. Ze zjištění soudu prvé stolice vyplývá, že žalovaná přijala ovšem ve své opatrování na stanici určené došlý sud se slivovicí, přes to, že byl ve stavu chatrném a poškozeném a že z něho lihovina vytékala, že dala lihovinu z tohoto sudu přeplniti do sudu dobrého, který zapůjčila a převzala ji k sobě do uschování, by žalobkyni ušetřila skladné. Žalovaná sama uvádí, že tak učinila, ježto byla k tomu v zájmu žalobkyně dle čl. 348 a 282 obch. zák. povinna. Žalovaná učinila tedy vše, co by byla musila učiniti, kdyby byla dodávku tu v poškozeném stavu a ve zmenšeném obsahu došlou jako smluvné plnění (částečné) přijala. Žalovaná dále ani netvrdí, že měla nějaký naléhavý zájem, aby bylo najednou plněno zcela a že by jí byla vzešla nějaká právní újma z toho, že došlo plnění jen částečné, naopak vytýká žalovaná, že jí zboží bylo zasláno dříve, než dle svého žalobkyni projeveného přání chtěla. Uváží-li se dále, že úbytek lihoviny nastal jen z té příčiny, že byla zaslána v sudě vadném, kteréžto vady ani dopravní úřad nepostřehl (čl. 424 obch. zák. a § 86 žel. dopr. ř.), že tedy jde jen o nedopatření žalující strany (jejích zřizencu), dlužno uznati, že nesrovnávalo by se ani s duchem zákona ani se zásadami obchodní věrnosti, již v obchodování šetřiti dlužno, by žalovaná této příhody použití směla jako důvodu anebo spíše záminky pro nesplnění své smluvní povinnosti, zejména když jí zákon poskytuje nárok, aby jí splněno bylo i to, co důsledkem této příhody splněno nebylo.

Čís. 2560.

Ustanovení Šu 39 čís. 2 ex. ř. lze užiti pouze tehdy, byl-li soudce, povoluje exekuci, vzhledem k obsahu exekučního návrhu v omylu o skutkových okolnostech, nikoliv, šlo-li o omyl právní. Právo-